І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8749
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 69. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 11-го КВІТНЯ (APRIL) 1964 No. 69. VOL. LXXI.

СТРАЙК ЗАЛІЗНИЧНИКІВ НА ПРОПОЗИЦІЮ ПРЕЗИДЕНТА ВІДКЛАДЕНИЙ НА 15 ДНІВ

Вашингтон. — 9-го квітня панувало в цілій країні сильне напруження, бо вночі зараз після півночі мав початися загальний страй залізничників, який був би спаралізував економіку ЗДА та спричинив великі втрати мільйонам осіб. Секретар праці Вірц посередничив між власниками залізничих компаній і спілками залізничників довго вночі із середи на четвер, але без успіху. Переговори продовжувались в четвер, але не було вигляду по полудні, що прийде до порозуміння. В Шикаґо вже почався був місцевий страйк на одній залізничій лінії, і внаслідок того залізничі лінії мали оголосити від 10-го квітня новий реґулямін праці на всіх залізничих лініях, що мало означати загальний страйк, бо робітничі спілки заповіли вже давно, що зачнуть страйк, як тільки власники залізниць введуть новий реґулямін праці. В цю справу вмішався президент Джансон, який запросив до Білого Дому представників обидвох сторін та натискав на них, щоб відклали страйк на 20 днів, щоб можна було за той час прийти до порозуміння. По довгих торгах вдалося Президентові здобути згоду робітничих представників на відкладення страйку на 15 днів. Таким чином перша інтервенція президента Джансона в робітничому конфлікті увінчалася успіхом. Страйк припинено на 15 днів, а в Білому Домі вже 10-го квітня ведуть переговори про вирішення конфлікту між заінтересованими сторонами. Сам Президент мас спочатку бути присутній на цих переговорах, пізніше він не буде вмішуватися в цю справу, яка повинна бути вирішена безпосередньо між працедавцями і робітниками. В переговорах братимуть участь посередники професор фінансів і торгівлі в Пенсилвенійському університеті д-р Джордж Тейлор і нюйоркський правник та посередник Теодор В. Кіл. Присутній буде і секретар праці Вірц та інші урядовці, що займаються робітничими проблемами. Справа спору між залізничиками й власниками залізничих компаній є стара, вона загострюється від 5-ох літ, коли залізниці хотіли звільнити всіх тих робітників, які внаслідок механізації залізниць не є потрібні. Звільнені мали б бути кількадесять тисяч робітників. Робітничі спілки ніяк не погоджуються на це, хоч власники залізниць виграли справу в Найвищому Суді, який вирішив, що звільнювати непотрібних робітників є згідне з робітничими законами. Залізниці твердять, що вони непотрібно видають річно коло $600 000 000, внаслідок чого є дорога залізниця, а робітники заявляють, що звільнення десяток тисяч робітників спричинить те, що зменшиться безпека їзди залізницями. Крім цієї головної проблеми полагодити треба б ще й ряд інших справ: більшого числа вільних від праці днів, справу платні за понаднормові години праці, справу ґарантії праці і т. д. Залишаються 15 днів на переговори, а після того, як не дійде до порозуміння, то справа загального страйку на залізницях знов зактуалізується.

Генерал ЛеМей залишається на своєму посту до 1-го лютого 1965

Вашингтон. — З Білого Дому повідомили, що шеф штабу летунства генерал ЛеМей, який мав залишити своє становище в червні цього року, дістав продовження своєї номінації і виконуватиме свої обов'язки до 1-го лютого 1965 року, бо тоді він матиме за собою 35 років військової служби. Він має тепер 57 років життя. Він був наменований на теперішнє становище 30-го червня 1961-го року, і минулого року мав закінчити дворічну каденцію, але президент Кеннеді продовжив йому номінацію на один тільки рік, що було незвичайним кроком, бо звичайно продовжують номінацію на два роки. Цьогорічна номінація ще більше надзвичайна, бо вона є на протяг тільки 7-ох місяців. Генерал ЛеМей виступав проти проєкту уряду не будувати далекосяжних бомбовиків, бо їх працю мають виконати далекосяжні ракети. Цього року кінчається каденція голови Об'єднаних Шефів Штабу генерала Максвелла Д. Тейлора (вересень 30), і не знати, чи він буде наменований на нову каденцію; він був вже на емеритурі, але президент Кеннеді покликав був його на військового дорадника, а після того на голову Об'єднаних Шефів Штабу.

Опитування виявляють, що Ладж є найпопулярніший республіканський кандидат

Ню Йорк. — Політичний дослідник Луїс Гарріс перевів опитування і ствердив, що амбасадор Генрі Кебот Ладж є найпопулярнішим кандидатом між республіканцями, які стараються здобути номінацію цього року. Опитування Гарріса майже потверджують подібні опитування, переведені Інститутом Американської Опінії д-ра Геллупа, де також перше місце між республіканськими можливими кандидатами на президента зайняв амбасадор Ладж. Гарріс перевів опитування у всіх 50-ох стейтах ЗДА і ствердив, що 41 відсоток республіканців є за Ладжа — а Геллуп ствердив, що аж 42 відсотки підтримують Ладжа. Цікаве, що перед правиборами в Ню Гемпширі тільки 14 відсотків республіканських електорів підтримували Ладжа. Давніше найпопулярнішим серед республіканців був колишній віце - президент Ричард М. Ніксон. Тепер опитування журналіста Гарріса дали такий вислід: Ладж — 41 відс., — Ніксон — 28, Голдвотер — 10, Рокефеллер — 6, Ромні — 3, Скрентон 2 відс.

В АМЕРИЦІ

● **Палата Репрезентантів** 8-го квітня більшістю 229-ох голосів до 189 прийняла законопроєкт про допомогу бідним так званими харчовими марками. Цей проєкт має ще затвердити Сенат. Згідно з цим законом незаможне населення діставатиме марки, за які в деяких крамницях може вибирати безплатно харчі.

● **Еспанський уряд** погодився на те, щоб на Світову Виставку до Ню Йорку, яку відкривають вже 22-го квітня, вислати 11 славних образів, між ними 5 картин Гоя, а також картину Ель Ґрека з 16-го століття, та твори Веляскеза, Цурбарана і Рібери. Уряд не погодився висилати „Похорон князя Орґаза", бо ця картина могла б бути пошкоджена, бо є намальована на слабому полотні.

● **Асистент комісара** в міському уряді здоров'я в Ню Йорку д-р Гаролд Якобзінер повчає батьків, щоб дозволяли оперувати своїм дітям мігдали тоді, коли воно дійсно конечно. Таке саме становище зайняв і д-р Роберт Портер, спеціяліст від дитячих недуг в шпиталі Мовнт Сайней в Ню Йорку.

У СТ. ЛУЇС СТРАЙК УЖЕ ПОЧИНАВСЯ

Робітники і службовці Іллинойської Центральної Залізниці почали уже були страйк проти своєї компанії, після чого до страйку мали приєднатися робітники інших залізничних компаній. Тепер, після відкладення страйку, ці робітники вернулися знов до праці. На фото: робітники пікетують будинок Іллинойської Центральної Залізниці.

Генерала Мек Артура хоронять в родинному Меморіялі в Норфолку

Норфолк, Вірджінія. — Тіло генерала армії Даґлеса МекАртура, який помер в неділю 5-го квітня ц. р. 9-го квітня привезене з Вашинґтону до Норфолку у Вірджінії, де в суботу має відбутися похорон в родинному Меморіялі - музеї. До того часу тіло Покійного виставлене для громадянства. 150 000 осіб чекали на те, щоб привітати з пошаною тіло американського національного героя, який вибрав собі їхнє місто на свій вічний відпочинок. У Вашинґтоні президент Джансон попрощав тіло Покійного на летовищі, звідки його відвезли літаком до Норфолку. У Вашинґтоні і у Вірджінії віддавали шану Покійному Генералові салютом 19 гармат. До Норфолку відлетіли з Вашинґтону і ті військові з'єднання, які брали участь в похоронних церемоніях в столиці, і які братимуть участь в похороні в Норфолку. Між цими з'єднаннями була і почесна сотня кадетів із Вест Пойнту. Пані МекАртур, її син Артур та визначні військові й цивільні достойники відлетіли до Норфолку. В суботу 11-го квітня тіло генерала о год. 9:45 перед полуднем перевезуть до епископальної церкви св. Павла, де єпископ Джордж П. Ганн відправить похоронне Богослуження, після чого домовина Покійного буде зложена в Меморіялі - музеї, який генерал МекАртур придбав собі за життя, але якого він, ані ніхто з його родини не бачив.

Д-Р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН ОЧОЛИВ ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ 50-РІЧЧЯ УСС-ІВ

Ню Йорк. — У вересні 1964 р. сповниться 50 років з дня вимаршу першої сотні Леґіону Українських Січових Стрільців на фронт до бою проти Москви. Для гідного відзначення цього ювілею постав у Філядельфії Ініціятивний Комітет під проводом д-ра В. Ґалана та інж. І. Скіри. Старанням цього Комітету відбулися тут, у приміщенні Українського Народного Дому, наради представників Головних Управ Комбатантських і Молодечих Організацій, щоб створити Центральний Ювілейний Комітет, що має координувати ювілейні святкування та надавати їм відповідний напрям. У висліді цих нарад покликано до життя окремий Ювілейний Комітет 50-річчя Українських Січових Стрільців. В його склад увійшли: від ОбВУА д-р В. Ґалан і д-р І. Козак; від Братства кол. Вояків і УД УНА: інж. І. Скіра й інж. В. Заброцький; від УПА: М. Грицковян, Ю. Лопатинський, М. Сидор, і М. Озимко; від Товариства Запорожців ім. полк. Петра Болбочана сот. П. Содоль - Зілинський; від Українського Вільного Козацтва інж. Юрій Тамарський і Володимир Щостак; від СУА: пані О. Лотоцька і О. Грабовенська; від Пласту: Ю. Ференцевич і мґр. О. Савчинський; від СУМА: М. Фурда й Є. Гановський; від МУН: І. Прийма й І. Різник; від ОДУМ: інж. Є. Кольман і С. Лободенко; від СУСТА: Б. Футей, Ю. Поритко і Р. Швед.

д-р Володимир Ґалан

Обрано одноднушно керівні органи Комітету в такому складі: Головна Управа: голова — Володимир Ґалан, заступники голови — Іван Скіра, Олена Лотоцька, Микола Грицков'ян і Богдан Футей, секретарі — Василь Заброцький і Євген Гановський; скарбник — Юрій Лопатинський. Головна Контрольна Комісія — голова Іван Козак, члени: Михайло Фурда, Осипа Грабовська, Микола Сидор і Михайло Озимко.

НТШ вшанувало 150-річчя Шевченка Другою Науковою Конференцією

В суботу, 4-го квітня 1964 р. відбулася в Українському Інституті Америки в Ню Йорку — Друга Наукова Конференція, якою Філологічна Секція НТШ відзначила 150-річчя народин Патрона, Тараса Шевченка. При виповненій залі Конференцію відкрив проф. д-р В. Лев. З черги проф. д-р В. Безушко виголосив доповідь про „Повісті Шевченка", подаючи тло та тематику повістей, характеристику дієвих осіб та лексикальні засоби вжиті Шевченком у цих повістях. Другу доповідь виголосив д-р О. Соколишин на тему „Шевченкіяна в англомовній літературі". Прелеґент подав зібрану ним Шевченкіяну, а саме статті та згадки про Шевченка, подані в англомовній літературі та переклади його творів — почавши від 1868 року, це є на протязі 96 років.

Хрущов закидає китайським комуністам змагання до геґемонії

Будапешт. — Нікіта Хрущов, продовжуючи свої атаки проти китайських комуністів, заявив у великій промові в четвер 9-го квітня ц. р. у спортовій галі в Будапешті, що китайські комуністи намагаються здобути геґемонію у світовому комуністичному русі. „Конвульсійні старання китайських лідерів захопити владу над комуністичним рухом скінчиться на соромній невдачі". Він закинув китайським комуністам знову розбивання єдности комуністичного руху і доведення до стану, в якому „світові імперіялісти радісно затирають руки". Китайські лідери — сказав Хрущов — „скриваються за лівими ультрареволюційними фразами", продовжуючи вести „авантурницьку анти - ленінську лінію". Однак Хрущов признав, що частинно китайські комуністи віднесли успіх, прихиливши до себе деякі комуністичні партії чи їхні частини. Вони — заявив Хрущов — „сформували різні малі групи, зложені з ренеґатів, бунтарів, троцькістів і інших ворогів інтересів робітничої кляси і соціялізму". У зв'язку з цим західня преса стверджує, що хоча офіційно і формально тільки три комуністичні крайові партії стали по боці Пейпінґу — альбанська, північно - корейська і північно - в'єтнамська, проте в численних інших партіях є групи прихильників китайських комуністів, а в деяких країнах, як у Новій Зеляндії чи Бельгії, створились поруч з існуючою компартією ще інші, які заявились за Пейпінґом і проти Москви. Впливи Пейпінґу особливо сильні в азійських і африканських країнах.

Рада Безпеки ОН наватрувала Британію за збомбування єменського форту

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй прийняла в минулий четвер 9 квітня ц. р. резолюцію, в якій натаврувала „відплатне" збомбардування форту Гаріб в Ємені в дні 28 березня ц. р. Далі та резолюція засудила „всі атаки й інциденти, які сталися в тому обширі". Рада Безпеки звернулася на адресу Британії і Ємену виявити „максимум стримання", а генерального секретаря ОН У Танта уповноважила вжити свої „добрі послуги" для знайдення мирної і згідливої розв'язки спору між двома сторонами. Тому, що в тій резолюції називалось за іменем Британію, а промовчано попередні атаки Ємену, то ЗДА стримались від голосування, назвавши ту резолюцію односторонньою і несправедливою. Однак ствердження, що британська атака була „відплатною" виразно стверджувала теж, що її попередили були єменські провокації, на які натякнула теж точка про „всі атаки й інциденти у тому обширі". Не згадано теж в тій резолюції нічого про претенсії Ємену, щоб Британія очистила базу в Адені та промовчано справу відшкодування.

Помер відомий український шевченкознавець Михайло Новицький

Київ. — Як подає група товаришів у посмертній згадці, надрукованій в „Літературній Україні" з 31 березня ц.р., в неділю 29 березня 1964 р. помер в Києві на 72-ому році життя відомий український шевченкознавець, дослідник текстів Шевченкових творів і публікатор його епістолярної спадщини Михайло Михайлович Новицький. Народжений 20 вересня 1892 року в Ніжині на Чернігівщині, М. М. Новицький вчився в ніжинській гімназії і потім, одержавши стипендію Чернігівського земства, студіював філологію в Петербурзькому університеті. Вже із студентських літ зацікавився творчістю Шевченка і почав її глибоко вивчати, особливо ж з часу, як в серпні 1921 року став науковим співробітником Всеукраїнської Академії Наук. Перу М. М. Новицького належить ряд праць і публікацій, присвячених біографії Шевченка, зокрема таким сторінкам як процес Шевченка 1847 року і його арешти 1850 і 1859 років. Разом з акад. С. Єфремовим був редактором започаткованого ВУАН академічного повного видання Шевченкових творів, що було припинене і знищене большевицьким режимом з кінцем 1920-их років. Був М. М. Новицький також редактором тексту багатьох видань „Кобзаря" й окремих Шевченкових творів, як також редактором збірників „Шевченко та його доба". Під час розгрому української науки на початку 30-их років був звільнений із праці у ВУАН і в 1937 році ув'язнений і засланий на Соловки й опісля в інші концентраційні табори в дуже важкі умови побуту і каторжної праці. Із концтаборів був звільнений щойно по двадцяти роках в 1956 році і, вернувшися до Києва, був прийнятий на працю музейного помічника і згодом наукового співробітника в Музею ім. Т. Г. Шевченка в Києві, де виконував тільки допоміжну ролю в підготовлюванні матеріялів для Шевченківських виставок і різних шевченкознавчих видань.

УВАН ВІДЗНАЧАЄ 10-РІЧЧЯ СЕКЦІЇ АНТИЧНОЇ ІСТОРІЇ І 400-РІЧЧЯ В. ШЕКСПІРА

Ню Йорк. — Секція Античної історії УВАН влаштовує в неділю 12-го квітня ц. р. о год. 4-ій по пол. наукове засідання з доповідями д-ра Ол. Домбровського на тему „До десятиліття Секції античної історії Академії" і д-ра З. Лиська п. н. „Античні елементи в українських народних піснях". Цього ж самого дня о год. 7-ій веч. відбудеться наукове засідання літературознавчої секції УВАН для відзначення 400-их роковин з дня народження Шекспіра з доповіддю д-ра Ол. Зуєвського п. н. „Шекспір в українських перекладах". Обидва засідання відбудуться в залі УВАН при 206 Вест 100 вул. у Ню Йорку.

Ще про виступ совєтського пропаґандиста в Нюарку

У зв'язку з надрукованим в „Свободі" з 8-го квітня ц.р. повідомленням з Нюарку: „Большевицького пропаґандиста запрошено з доповіддю до Української Студентської Громади в Нюарку", з авторитетних джерел спростовують, що ціллю того запрошення не було „сполоскування мозків" нашої молоді; що не відповідає дійсності, що „велика частина членів Громади, як і загал громадянства виступили рішучо проти тієї нової лапчинської затії", бо це запрошення не було ніякою „лапчинською затією" і також ніхто не переводив опиту, щоб встановити кількісне відношення між тими, що були за чи проти запрошення. Ці самі джерела вважають, що згадку про написаного в знаках наведення і ближче неозначеного „опікуна" Громади можна б віднести до офіціяльного університетського дорадника тієї Студентської Громади з кривдою для нього. Подаючи до відома ці вияснення, зі свого боку висловлюємо жаль, якщо б квестіоновані вислови були кривдячі для заінтересованих осіб, бо це не було інтенцією їх публікації.

У БРИТАНІЇ У ЖОВТНІ ВІДБУДУТЬСЯ ВИБОРИ ДО ПАРЛЯМЕНТУ

Лондон. — Британський прем'єр Алек Даґлас-Гюм був у минулу середу на 40-хвилинній авдієнції у королеви Єлисавети, після чого поширилась вістка, що вони обмірковували справу терміну найближчих парляментарних виборів. Теперішній британський парлямент закінчує свою каденцію 7-го листопада. 6-го жовтня ц. р. королева Єлисавета виїздить на одноТижневу візиту до Канади. Під час виборів королева повинна бути дома, а в день після оголошення висліду виборів вона мусить призначити наступного прем'єра. А тому, що за традиційним звичаєм в Британії, причини якого ніхто не вміє пояснити, парляментарні вибори відбуваються завжди в четвер, то загально припускають, що найближчі вибори відбудуться 15-го жовтня ц.р. Міністер скарбу Реджінальд Мавдлінґ буцімто пропонував відбути вибори вже в червні ц. р., сподіваючись, що тоді цілком зникне в Британії безробіття і буде добра господарська ситуація, отож Консервативна партія матиме сильні виборчі атути. Але переважила думка, що — за всією вірогідністю — в цьоготижневих виборах виграють знову соціялісти, то треба „перечекати" кілька місяців, щоб минулося враження від тієї чергової поразки консерватистів. Загально вважають, що й парляментарні вибори вийдуть у користь соціялістів.

Покищо британський прем'єр, не подавши докладної дати осінніх виборів, проголосив в четвер 9 квітня, що він радив королеві Єлисаветі, щоб вона розв'язала парлямент „осінню". А що офіційно осінь починається 21 вересня, то вибори можуть відбутися в жовтні. Лідер Партії Праці Гаролд Вілсон натаврував рішення уряду відтягати вибори до останнього дозволеного конституцією терміну та назвав це доказом, що консервативний уряд має страх перед проґрою у виборах. Також лідер Ліберальної партії Джо Ґріммонд висловився дуже критично про рішення не переводити вибори в червні, а тільки в жовтні цього року. Ґріммонд висловив загальне переконання, що прем'єр Даґлас-Гюм сподівається, що до осени зміняться настрої у користь консерватистів, але він — Ґріммонд — додав: „Думаю, що це не станеться". Британський прем'єр проголосив вістку про осінні вибори зумисне ще перед оприлюдненням вислідів комунальних виборів, які відбулися в той сам день — в минулий четвер, щоб не виглядало, що те рішення щодо парляментарних виборів зумовлене поразкою консерватистів у виборах громадських. Вони дійсно зазнали нової прикрої поразки. Більшість мандатів в Раді Великого Лондону, що охоплює місто і повіт, знову більшість здобули соціялісти в Партії Праці. Цей вислід нівечить надії консерватистів, що — може — в останніх тижнях настрої змінились і консерватисти таки збережуть владу. В рядах соціялістів велика радість і вони вважають свою перемогу у жовтневих парляментарних виборах за річ певну.

Амбасадор ЗДА у Москві обережний щодо дальшого розвитку взаємин тих держав

Вашингтон. — Американський амбасадор у Москві Фой Колер був прийнятий в минулу середу ц. м. президентом Джансоном на 40-хвилинній авдієнції, після чого перевів коротку пресову конференцію. Він заявив, що президент Джансон „вдоволений", що американсько - совєтські взаємини прийняли „більш нормальний вигляд" і що Президент „зацікавлений можливим поступом в тому самому напрямку". Але Фой Колер відмовився вжити слово „приязний" у відношенні до американсько - совєтських взаємин і підкреслив, що він „воліє слово нормальний". Зрештою, він перестеріг, що в найближчому майбутньому не слід сподіватися ніяких „драматичних змін" та що відносини будуть вміщатися в рямці „спокійної дипломатії". Колер покликався на недавню торговельну трансакцію з продажем збіжжя Совєтам, на договір про культурну обміну та на добрі вигляди щодо пожвавлення торговельних взаємин з Москвою. Але він заперечив, наче б Америка змінила своє неґативне становище щодо уділювання Совєтам довготермінових кредитів.

Ралф Банч переговорює на Кіпрі з тамошніми греками і турками

Нікозія. — В минулий четвер 9 квітня прибув на Кіпр заступник генерального секретаря Об'єднаних Націй для політичних справ, д-р Ралф Банч, американський мурин і лавреат мирової нагороди Нобеля, та відразу в тому самому дні перевів тригодинну нараду з президентом Макаріосом і після того три і півгодинну нараду з віце - президентом і лідером кіпрських турків, дром Фазілем Кучуком. На тій нараді в турецькій дільниці Нікозії були приявні також три турецькі міністри в уряді Макаріоса, що їх Макаріос відсунув від влади. Після того Банч нараджувався також з командантом міжнародного війська ОН на Кіпрі, індійським генералом Прем Сінґом Гіяні і делеґатом ОН для знайдення тривкої політичної розв'язки кіпрської проблеми, фінським дипломатом Сакарі Туоміоя. Сам Банч заявив, що він „шукає дороги до кіпрської проблеми". Західні обсерватори на Кіпрі вважають, що Ралф Банч напевне отримав стільки взаємосуперечних інформацій і тверджень, що трудно буде йому в цьому зорієнтуватись і знайти якийсь посередній шлях.

У СВІТІ

● **У Варшаві** відбулася в минулу середу знову двогодинна конференція тамошніх амбасадорів ЗДА Джана М. Кебота і комунокитайського Ванг Пінґ-нана. Такі розмови двох амбасадорів — спершу у Празі, потім у Варшаві — ведуться від 9-ох літ. Єдиним їх успіхом було звільнення китайськими комуністами деяких в'язнених американців, але 4 американці все ще перебувають у китайських в'язницях, як „шпигуни". Нову нараду заповіджено на 29 липня. Китайські комуністи вперто відкидають засадничу вимогу Америки: щоб комуністичний Китай відмовився від війни, як засобу політики.

● **Совєтські власті** рішили платити „бонуси" — нагороди — робітникам у 830 хемічних фабриках за виконання і „перевиконання" норми праці та за доставлення визначеної на кожну фабрику скількости штучних добрив. Хрущов не займається вже пропаґандою „освоєння цілинних земель", ані „кукурудзяною кампанією", а штучними добривами, які мають стати рятунком для кульгаючого сільського господарства.

● **На Женевській** конференції в справах світової торгівлі і розвитку африканські, азійські, совєтські та південно - американські делеґати вийшли з залі, коли почав промовляти південно - африканський міністер економіки Ніко Дідеріх. Те саме всі вони зробили, коли день перед тим почав промовляти португальський міністер.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Жалюгідна подія

Виступ другого секретаря постійної місії так званої Української Совєтської Соціялістичної Республіки в Об'єднаних Націях, Юрія Кочубея, на запрошення і на форумі Української Студентської Громади при стейтовому університеті Ратґерса в Нюарку в середу 8-го квітня цього року, це в кожному відношенні жалюгідна подія.

Жалюгідна ця подія в першу чергу тому, що цей виступ відбувся на запрошення нашої Студентської Громади і на її форумі. В інших обставинах цю подію треба було б назвати і схарактеризувати куди гостріше і засудити так само, як засуджено недавно участь кількох українських громадян на прийнятті в совєтській місії в Ню Йорку. Обидві події того самого порядку: гостинности з репрезентантами окупаційної, ворожої влади в Україні.

Проте, у випадку із запрошенням совєтського репрезентанта до Нюарку має ряд „злагіднюючих обставин". Він бо стався на терені студентської молоді та з її ініціятиви, щодо шляхетности цілей якої не може бути сумніву. В цьому випадку можна тільки висловити жаль, що вмішані в цю справу студенти ще так мало політично виховані і так слабо орієнтуються в ситуації. Не їхня в цьому вина. Кожна нова ґенерація хоче бути „іншою" і входить в конфлікт із своїми батьками. Але ця „іншість" і ці „конфлікти" звичайно відбуваються на тлі нових поривів, нових революційних ідей. У цьому випадку сталося навпаки: концепція не тільки не була іншою, революційною, але верталася вона понад 30 років назад, відгребуючи те, за що деякі з батьків чи дідів тієї молоді дорого заплатили. Тільки знання минулого може бути передумовою нового і кращого майбутнього. Цього знання не виявила наша молодь і зв'язку з коментованою подією в Нюарку, і ми, батьки та суспільність, за це відповідальні, а не студенти.

Жалюгідний також факт, що до тієї молоді не виявлено досить зрозуміння і такту збоку тих, що про неї дбають. Цього зрозуміння, не зі злої волі, не виявили її дорадники і не перестерегли її своєчасно проти у кожному відношенні шкідливих наслідків їхньої ініціятиви. На жаль, не виявили цього зрозуміння і опоненти тієї ініціятиви, які сподівались, що гострішим становищем до задуму поодиноких членів Громади зможуть запобігти його здійсненню та наслідкам. Тут, замість тверджень, потрібні були радше вияснення, замість гострих слів — лагідне переконування.

В результаті всіх тих помилок, жалюгідний задум запросити совєтського пропаґандиста здійснено. Його виступ тільки потверджує жалюгідність цілого випадку. І якщо випрошувано із залі зустрічі деяких осіб під замітом, що вони не зв'язані з „академічним життям", то в першу чергу треба було випросити самого доповідача. Що спільного може мати з „академічном життям" нашої молоді звичайний большевицький пропаґандист в Об'єднаних Націях? Можна було б навести десятки прикладів, як подібних совєтських „академіків" в Об'єднаних Націях „випрошувано" з Америки, бо вони не задовольнялись самою пропаґандою, але займалися ще й шпигунством. В Совєтському Союзі арештують професорів американських університетів, а в Америці запрошують до університету, та ще й на форум Української Студентської Громади, большевицького пропаґандиста.

Вважаємо, що подія могла заіснувати тільки на тлі і в результаті хитро і рафіновано інспірованої та вироблюваної тепер Москвою загальної атмосфери „реалітетів" та „мирного співіснування", що має те саме кінцеве завдання, яке мали виявлені та унешкідливлені в останній хвилині большевицькі ракети з Куби.

Треба тільки сподіватися, що з цього жалюгідного під кожним оглядом випадку наша громада, включно із студентською молоддю, зробить відповідні висновки і багато дечого навчиться. Кожна людина може допуститись помилки, але тільки дурень до неї не признається. Сама ж помилка буде менш шкідливою, якщо з неї витягнути корисну науку.

Прогайновані нагоди

Десять років тому американські журналісти, Джан Лукас і Боб Консідайн, колишні бойові старшини та воєнні кореспонденти в Кореї і особисті приятелі померлого на цьому тижні генерала Даґлеса МекАртура, списали з ним його думки і завваги, що їх оприлюднили на сторінках двох нюйоркських щоденників в день похорону того генерала. МекАртур, головний командант збройних сил у війні проти комуністичних аґресорів в Кореї, згідно з твердженням згаданих журналістів,, таврує всіх тих, які унеможливили йому виконати стратеґічний плян — знищити воєнну машину китайських комуністів і осягнути в Кореї рішучу перемогу. Його критичні завваги на адресу окремих осіб є річчю маловажною а навіть другорядною. Суттю тих ревеляцій є „велика зрадницька змова", яку приписується безпосередньо Британії та британським впливам у Вашинґтоні. Він твердить, що видав уже був наказ збомбити комуно - китайські бази в Манджурії та знищити мости на кордонній лінії ріки Ялу і через дві години після того, як усе було готове до тієї акції, прийшла із Вашинґтону, внаслідок рішучого протесту Британії, заборона її зреалізувати.

Страшну вимову має опубліковане хоч і оспорюване твердження, що британські чинники передавали китайським комуністам безпосередньо або через Індію, військові таємниці, про які дізнались у Вашинґтоні.

Найсутніше у цих трагічних ревеляціях те, що вони виявляють — змарнування історичної нагоди, яку мала Америка, а з нею і ввесь вільний світ у Корейській війні. Цією нагодою була можливість знівечити збройну і економічну можливість комуністичного Китаю. З усією вірогідністю — за тією прогрою китайських комуністів прийшов би і провал комуністичного режиму в шов би і провал червоного режиму в Китаї.

Прогайновано Богом дану нагоду, що Америка в тому історично - переломовому часі мала таку велику людину, як нею був МекАртур, здатний плянувати і реалізувати задуми, що були не під силу людям меншого формату. Під час останньої світової війни, прогайновано нагоду, коли то Черчилл радив зробити альянтський висад на Балканах, щоб перерізати фронт від Чорного моря по Балтійське і не допустити Совєтський Союз до Західньої Европи. Знехтувано нагоду, яку давали робітничі антикомуністичні заворушення в Східній Німеччині, могутнє мадярське повстання і здвигнення комуністами внутрішнього муру в Берліні. Змарновано нагоду знищити режим Кастра на Кубі у зв'язку із ракетною кризою. Ні в одному з тих випадківЗДА не виявили рішучости та далекосяжности погляду. А у випадку Кореї виявлено ці прикмети лише частково. Зупинившись в акції, заборонивши МекАртурові довести до кінця його стратеґічно-політичні пляни, закінчивши корейську кампанію „перемир'ям", дано тим самим змогу комуністичному Китаєві значно збільшити свою військову потугу. Зроблено кардинальну історичну помилку, за яку нині карається Америка і з нею ввесь вільний світ.

А. Заплітний

ҐАСТОН ДЕФЕР У ЗДА

Ґастон Дефер — заступник посадника мільйонового міста Марселю в південній Франції, член Палати послів, сподіваний, побіч де Ґоля, кандидат на президента, перебуває в ЗДА на зустрічах і конференціях з представниками американського політичного світу, з президентом Джансоном включно. 26-го березня ц. р. він був у Сенаті, де його привітав теплими словами, як визначного політичного діяча, великого приятеля ЗДА і невтомного борця за волю та демократію, сенатор Гомфрі від демократичної більшости, а сенатор Джевітс — від республіканської меншости. 23-го березня Дефер у Національному Пресовому Клюбі у Вашинґтоні з'ясував свої погляди на найважливіші справи світової та французької закордонної політики. Його думки, які він там висловив, покриваються не тільки з думками тієї частини французького громадянства, яка стоїть в опозиції до деяких дій президента де Ґоля, але також з настроями широких кіл населення західньоевропейських держав.

Французький гість почав від заяви, що він не погоджується з деякими акціями де Ґоля, але це справи загальнознані так, що немає потреби ними займатися, але така його постава не означає, що „Франція або будь-яка інша европейська держава має бути підкорена ЗДА".

„Я приїхав сюди, — сказав Дефер, — якраз для того, щоб цю справу, як приятель, одверто і недвозначно поставити в розмовах з американськими чинниками . . . Минув уже час, коли дві великі наддержави, два бльоки розпоряджалися цілим світом Нам може видаватися дивним, чому ми не добачали цього досі. Франція і Европа так сильно скріпились економічно, що ніяк не погодяться на будь-яку зверхність і опіку. Ви колись самі переживали такий стан, і зрозумієте наші почування. Повага до себе самого є природним і здоровим явищем. Тепер направду є нагода створити об'єднану Европу, доборотн національну вразливість та привести до добрих взаємин між Европою і ЗДА, розуміється, на базі рівности та спільности інтересів. Щоб до того прийшло, мусять бути доконані такі передумови: 1) Французи не мусять мати почування, що ЗДА хочуть їх тримати в стані залежности; 2) Ми мусимо погодитися щодо цілей, які хочемо осягнути; 3) Так само мусить бути згода щодо методи, якщо маємо спільні цілі проводити в життя. Тут мусить бути місце на повну одвертість, щоб ми не гаялися ствердити, що в даному моменті у важливих справах наші інтереси розбігаються, але, ствердивши це, маємо шукати засобів їх погодити".

„В ніякому разі — продовжував Дефер, — не може одна сторона накидати своєї волі другій. Тепер найбільш актуальною проблемою є не військовий договір, а господарська конкуренція між ЗДА і Европою. З того мусимо собі спокійно та об'єктивно здавати справу. Мусимо взяти до уваги економічні та промислові реалітети. Правдою є, що Европа в останніх роках виказувала господарський ріст на5.6, а ЗДА тільки на 3.3%. Правдою є також, що в роках 1950-1960 американські монетарні резерви поменшали з 22.8 до 1.8 більйона, тоді як в Европейській Економічній Спільноті побільшилися вони із 3.1 до 15.1 більйона. Ми розуміємо, що цей факт дуже непокоїть американців, які вважають, що некорисний платничий балянс ЗДА має своє джерело в щораз більшій европейській конкуренції та в обмежуванні американської торгівлі в Европі. Дійсність, одначе, показує щось цілком інше. ЗДА далеко сильніші як вам здається, бо ваша промислова сила більша як сила Европи. Американські корпорації мають далеко більшу потужність і фінансову спроможність, як европейські. Наприклад обороти американської корпорації Дженерел Моторс такі самі, як увесь національний бюджет Франції, а чистий прибуток Дженерел Моторс такий самий, як обороти найбільшої французької корпорації Райнольт. Дефіцит вашого платничого балянсу не є вислідом вашої допомоги закордонові: він вийшов із закордонних інвестицій американського капіталу через американських громадян та американські фірми і становить 2.5 більйона. Незадовго частина того капіталу, як прибуток з підприємств закордоном вертатиметься до ЗДА і значно поменшить платничий недобір. Балянс товарової виміни із закордоном становить 3.6 більйона надвишки. Ваші видатки на цивільних урядовців і на військо за кордоном виносять 3.5 більйона річно. Залишається ще маленька надвишка".

„Так само не має основи, — заявив Дефер, — поширена в ЗДА думка, що Европа відгородилася від Америки високим тарифним бар'єром. Навпаки, пересічно імпортові мита до Европи становлять 12%, а до ЗДА вони доходять 18%. Якщо йдеться про висоту товарового імпорту до країн Европейської Економічної Спільноти із ЗДА від 1958-го до 1962-го року, то [illegible] він від 16 156 000 000 до 22 237-000 000, тобто побільшився на 38%, тоді як експорт до ЗДА з Европи в тих самих роках становив від [illegible] до 16 240 000 000, тобто побільшився тільки на 23%. Імпорт сільськогосподарських продуктів до Европи із ЗДА в тих самих роках виявляється в цифрах від 4 020 000 000 до 4 973 000 000, тобто зріс на 24%. Тому обвинувачення Европи, що вона зміряє до автаркії, не мають основ. ЕЕС наставлена на світову торгівлю, і в цьому напрямі вона навіть задалеко загналася, а тому мусить дещо зменшити імпорт, щоб зрівноважити свій товаровий дефіцит. Ми свідомі того, що господарські труднощі годі переборювати нам через автаркію, а вам через ізоляціонізм. Треба відкинути також як непридатну концепцію атлантійської зони, в якій Америка мала б переважаючий голос серед поодиноких ізольованих европейських держав. Це робило б враження нової форми економічного колоніялізму і привело б до економічної супрематії ЗДА над Европою".

„Щоб Европа стала вартісним партнером ЗДА, — сказав Дефер, — потрібно, щоб вона політично об'єдналася і полагодила деякі свої труднощі. Наприклад, у Франції працює на ріллі 20% населення, у ЗДА — 8%, а в Англії — навіть 4%. Потрібно, щоб відсоток рільничих робітників у Франції спав до американського рівня і щоб цей процес відбувся без суспільних потрясень. Обидві проблеми, тобто об'єднання і полагодження аґрарних справ, можуть бути успішно розв'язані — потрібно тільки деякого часу. Він буде критичним для Европи. Для доброї волі та співпраці европейських держав дуже потрібно ще вирозуміння, такту і допомоги збоку ЗДА. Ідеться про те, щоб в тому переходовому часі ЗДА не дивилися на Европу як на свого ворога, але трактували її як свого цінного і повноварстісного партнера під оглядом господарським та політичним. Я хотів би заторкнути ще деякі дразливі справи, в яких ЗДА і Франція мають розбіжні думки і труднощі. Маю на думці справу атомового збросння. Заявляю, що я є противником осібної французької атомової зброї. Тепер ви можете користуватися своїм атомовим арсеналом як вам подобається, але якщо прийде до економічного чи політичного об'єднання Европи, вирішна справа европейської атомової зброї, і тоді теж в цій справі треба буде вам піти на дорогу рівности та правдивої спільности інтересів. Також не лишаймо всіх цих справ професійним дипломатам, бо у них звичайно грає велику ролю особистий темперамент і особиста гордість, а доручімо їх відповідним комісіям по обох сторонах Атлантику. До них повинні належати практики і теоретики економії, політики із законодатних установ та суспільні діячі. Вони повинні постійно, розважно і безпристрасно студіювати заторкнені проблеми та подавати способи їх полагодження. На старому континенті (в Европі — А. З.) родиться новий господарський ґіґант, а рівночасно назріває нова доба правдивої спільности інтересів між рівними партнерами, тобто між ЗДА і Европою".

Такими словами закінчив французький гість свій виступ в американській столиці. Навіть побіжний розгляд думок французького політика

(Закінчення на стор. 3-ій)

Юрій Таркович

АЛЬБАНІЯ І МОСКВА

Мало людей цікавилося Альбанією перед другою світовою війною, і туристи зрідка відвідували цю екзотичну країну. Під час другої світової війни Італія „завоювала" Альбанію, а по війні, за допомогою Тіта, альбанські комуністи захопили там владу, стероризувавши населення, яке навіть не знало як слід, що таке комунізм. Неграмотність в Альбанії становила 90% — найвища в Европі. Після 1948 року, коли Тіто вирішив стати „самостійним комуністом", морські порти Альбанії стали єдиною опорою для совєтських підводних човнів у Середземному морі.

Альбанія мала, гірська країна з населенням дещо понад один мільйон. Диктатором Альбанії від 1945-го року є Енвер Годжа, колишній учитель, старий комуніст, вірний ідеям сталінізму. Два роки тому, на здивовання всього світу, Годжа зірвав „братські" відносини з Москвою і став по стороні Китаю.

З того часу Альбанія чимраз гостріше виступає проти Москви, вживаючи найбрутальніших виразів. Мабуть, ніколи ще в новішій історії міжнародних взаємин не вживалося такої грубої лайки і таких образливих висловів, як їх вживають альбанські комуністи на адресу Москви та совєтських комуністів.

В дійсності невідомо, чому саме Альбанія гнівається на Москву. Є різні здогади. В кожному разі для комуністів ідеологічні справи є на ділі менше важливими, як на Заході думають. Свого часу кружляли чутки, що Хрущов хотів повернути Юґославію в лоно комуністичних країн під проводом Москви — ціною Альбанії: Тіто мав одержати вільну руку в цій справі і зробити з Альбанії юґославського сателіта.

Писали також, що диктатор Годжа побоювався московських дорадників в Альбанії і вирішив, що червоні китайські комуністи для нього менш небезпечні, бож Пейпінґ далеко. В кожному разі, російських чеських та східньоевропейських комуністичних дорадників з Альбанії усунено, а на їхнє місце прийшли китайці. Тепер вся допомога для Альбанії прибуває з Китаю і яких 900 китайських комуністів керують відбудовою цієї колись найвідсталішої в Европі країни. На альбанську третю п'ятилітку Пейпінґ витратив уже яких $125 000 000.

Економічна ситуація в Альбанії, як і інших комуністичних державах, не рожева. Робітник заробляє місячно 3 500 — 5 000 леків (офіційно $1 — 125 леків). Чоловіче убрання невисокої якости можна купити за 8 000 до 9 000 леків, черевики за — 2 000 до 2 500, сорочку — 750, кіло масла — 380, кіло кави — 960 леків.

З цього видно, який низький життьовий рівень в Альбанії, хоч треба ствердити, що й перед приходом комуністів життьовий рівень у тій країні не був вищим, і ніколи не знала вона демократії. Отже, комуністичний режим неспроможний поліпшити життя альбанців.

В Альбанії, як і в усіх інших комуністичних країнах, сільське господарство є найслабшою економічною ділянкою: бракує передусім масла і молока, яке продають лише дітям. І тут комуністична пропаґанда нарікає на погоду, хоч головною причиною нестачі продуктів є те, що 85% селян загнано в колгоспи. Правда, в Альбанії створено за останні роки немало шкіл, є навіть університет в столиці країни Тирана (30 000 населення), є драматичний і оперовий театр.

Альбанія належить до тих комуністичних країн, доступ до яких для західніх туристів найтяжчий. Мало-хто із західніх журналістів бачив теперішню Альбанію, хоч її диктатор Годжа з економічних міркувань намагається нав'язати зв'язки з Італією, Грецією, Туреччиною і передусім Францією.

Уряд і режим Альбанії охороняють яких 10 000 поліцаїв. Під час чистки проведеної в 1949 — 1953 роках, до 30 000 осіб, 2.5% всього населення, загинуло в концентраційних таборах. Західні дипломати підраховують, що в концентраційних таборах перебуває тепер 20 - 25 тисяч альбанців. Зірвання з Москвою відносин не погіршило ситуації альбанців, але вдарило по престижу Москви — бож маленька країна з мільйоном населення відважилась на оте „геть від Москви", і Хрущов втратив опірні пункти для своїх підводних човнів у Середземному морі у користь Китаю.

Молитва ґенерала Даґлеса Мек Артура за сина

Після смерти генерала Армії Даґлеса МекАртура, в багатьох американських газетах появилася поширена пресовими аґенціями молитва цього американського героя за сина. Цю молитву склав ген. МекАртур на початку другої світової війни на Пацифіку. Відома наша громадянка, Лідія С., дружина лікаря і мати трьох синів - соколів, так захопилася змістом цієї молитви, що переклала її на українську мову і переслала „Свободі" з пропозицією видрукувати. Ось ця молитва:

МОЛИТВА

О Боже! Дай мені сина, який був би досить сильний, щоб пізнавати слабість, і досить відважний, щоб не боятися страху; який був би гордий і непокірний у поразці, смиренний і лагідний у перемозі.

Дай мені сина, який не ставив би бажань на місце діл; який пізнав би Тебе і знав, що пізнання себе самого є наріжним каменем знання.

Веди його, благаю, не шляхом легкости й вигоди, але під тиском і тягарем труднощів і викликів. Тут навчи його у бурі, дай йому пізнати жалість тих, що не мають успіху.

Дай мені сина, серце якого було б чисте, а цілі високі, який запанував би над собою ще поки командуватиме іншими, який посягав би у майбутнє, ніколи не забуваючи минулого.

І коли він це все досягне, дай йому, благаю, досить почуття гумору, щоб завжди міг бути поважним, але ніколи занадто поважно не брав себе самого. Дай йому скромність, щоб завжди міг пам'ятати простоту справжньої величі, відкрий йому правдиву мудрість та лагідність справжньої сили.

Тоді я, його батько, посмію прошептати: „Я не прожив марно!"

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

(25)

Але на Україні не вільно про це писати. У примітках до виданих в Києві Шевченкових творів (Тарас Шевченко. Повна збірка творів в трьох томах. Том І, ст. 613, Київ, 1949) читаємо, що у „цілком справедливій ненависті до царату, Шевченко не відзначив, проте, історично-проґресивної ролі Петра І". При словах „загнав голих і голодних" додано вияснення, що тут „іде мова про козаків і кріпаків, які брали участь у будуванні Петербургу". І додається до цього ще таку потіху: в „цих роботах брали участь трудящі не тільки з України, але й з інших місцевостей Росії, зокрема татари, чуваші та ін." (ст. 613). Але автори приміток не кажуть, чому столицю московської імперії мали будувати не оті „москалі", а підбиті ними „инородці". Чи не це саме ділялося й діється у совєтських таборах примусової праці, на Сибіру? І там найбільший відсоток був і є українців, а найменший панівного російського народу.

Не подобається Шевченкова оцінка Петра І та Катерини II і авторові розвідки „Сатирична типізація в поемі Шевченка „Сон" В. Крекотеневі, який пише в „Збірнику праць П'ятої Наукової Шевченківської Конференції" (Київ, 1957, ст. 38-102), що Шевченко так неґативно змалював Петра і Катерину тому, що нібито головний персонаж поеми „Сон є селянином, який зі свого становища не міг зрозуміти історичної ролі російських імператорів.

Не тільки Міцкевіч у своїх „Дзядах" критикував Петра I в першу чергу „з позицій представника уярмленої нації", як це признає Крекотень: те саме робив і Шевченко, як це ясно кожному, хто прочитає „Сон". Та Крекотень мусить писати, що погляд Шевченка був „обмежений", бо український поет „не бачив певного проґресивного значення" Петра й Катерини. Заходи цих деспотів, на думку Крекотеня, „зміцнювали політичну могутність Росії . . . Вони стимулювали економічне і культурне піднесення всієї країни" (ст. 71).

Російський поет А. Пушкін захоплювався Петром I в поемі „Медный всадник", а критик Бєлінський писав, яка то „разумная воля олицетворена в этом всаднике".

Але українець Шевченко і поляк Міцкевіч бачили в тому вершникові, зображеному на пам'ятникові, символ поневолення вільних народів світу. Шевченко закликав кавказців: „Борітеся — поборете, вам Бог помагає", а Пушкін наказував тим самим кавказцям: „Смірісь, Кавказ! Ідьот Єрмолов!" Це ясне кожному, але про це не можуть писати українські дослідники під московсько-комуністичним окупаційним режимом. Вони мусять хвалити російських імперіялістів Петра I, Катерину II, Миколу I, Сталіна . . . і Хрущова.

Оглянувши місто, герой поеми вертається ще раз в царську палату і там бачить знану сцену виходу царя до його „пузатої старшини". Акад. Ст. Смаль-Стоцький, коментуючи це місце, пише, що Шевченко закликав „не льякатися ведмедя-царя,а на ворога стати, бо „якби не похилилися раби, то не стояло б над Невою оцих осквернених палат, була б сестра і був би брат". Так пояснює свою думку сам поет трохи пізніше" (ст. 149). (Порівняй поезію „Якось то йдучи уночі", з 1860-го року).

„Вихідна точка для всього в Шевченка, — пише Смаль-Стоцький, — це любов до неньки України й люті муки душевні поета за її брутальне поневолення як наслідок панування катів на Україні, це щира порада з ненькою Україною, як годувати діток, щоб на ворога стали. Коли ж поет у найбільш рішучий спосіб поборює царизм із його мілітаризмом, бюрократизмом, поневоленою казьонною церквою, потоптанням усіх засад живої правди Господньої, з каторгою для всесвітнього духа волі, то це діється зі становища України. Не якоїсь там етнографічної України, а України як самостійної державно-правної одиниці. Для поета Україна як окрема державно-правна індивідуальність завжди була, є й мусить бути. Україна виступає тут як безталанна вдова-небога, цебто така, що не має свого власного господаря, бо її „вольного гетьмана" цар голодом замучив у кайданах, але вона знов матиме свого господаря, як „сонце встане, і України малі діти на ворога стануть". Поет вірить у їх перемогу" (ст. 150).

Очевидно, що такої інтерпретації поеми „Сон" не може дати Ю. Івакін у своїй праці „Стиль політичної поезії Шевченка" (Київ, 1961, ст. 279), зате він докладно інформує в етюді „Гротеск у Шевченка" (ст. 204-244) про те, як український поет користувався гротесковою формою у своїх творах „Сон" і „Великий льох". Однак, про царя Миколу у „Сні" пише він те саме, що й Ст. Смаль-Стоцький, стверджуючи, що „Шевченкові треба було знайти такі дійові засоби художньої виразности, які б найбільше допомагали викоріненню вірнопідданської психології читача. Звідси різке зниження стилю останньої частини поеми (точніше її ключових епізодів, присвячених Миколі І): поет не тільки зриває покров з ідола самодержавства, а ще й плює на нього" (ст. 215). Також правду пише Івакін, що Шевченко у поемі „Сон" „розкриває внутрішню слабкість царату" (ст. 220).

Цікаво, що Івакін пояснює місце поеми про „царя всесвітнього, царя волі" так само, як і акад. Ст. Смаль-Стоцький, хоч цього не зазначує. Автор „Інтерпретацій" писав, взявши до уваги відповідні місця з „Неофітів", „Якби ви знали паничі" та з „Марії" таке (ст. 145):

„Шевченків „цар всесвітній, цар волі", мусить означати як не самого Христа, що й його кати вже немов наново в кайдани закували та на Сибір у каторгу заслали, то персоніфікацію самої всесвітньої ідеї правди й волі, або самого духа „істини" або — це, може, найбільш правдоподібне — персоніфікацію духа України з його найвищим ідеалом і непогамованою жадобою волі, за яку він усе боровся (Полуботок!), яких у Сибірі в кайдани забили".

Івакін, погоджуючись з тим порівнянням декабриста до Христа, пише: „Шевченко послідовно тут уподібнює мученика-революціонера Христу (питання, яке наші шевченкознавці обходять соромливим мовчанням). Христос . . . був розп'ятий між двома розбійниками, — „меж ними, запеклими (тобто між „злодієм штемпованим" і „розбойником катованим"), в кайданк убраний, цар всесвітній. Христа на Голгофі увінчали терновим вінцем, і — „цар волі . . . штемпом увінчаний" (ст. 64)

Цікаво, що Івакін не згадує тут Ст. Смаль-Стоцького, але в інших місцях своєї праці висміває автора „Інтерпретацій".

Поему „Сон" досліджували численні шевченкознавці, продовжують цю працю і науковці в окупованій Україні, але вони не мають можливости пояснювати цей, такий протимосковський, твір українського поета згідно з текстом.

Про цю поему акад. Смаль-Стоцький писав: „Треба молоде покоління виховувати так, щоб вийшли з нього люди, готові на ворога стати та визволити свою матір Україну з московських кайдан. Московський медвідь не такий страшний, як здається.

„Поет твердо вірить, що не довго вже на цім світі катам панувати.

„Концепція „Сну", як бачимо, чисто політична, в своїй цілості та подробицях проста, аж надто твереза, логічно прозора. Убрати цю концепцію в такі поетичні образи, щоб вони пройшли кожного своєю живою правдою, своєю щирістю потрясли сумління, збудили нас із дрімоти, змусили думати, міг тільки такий мистець поетичного слова, як Шевченко. Він її перевів геніяльно, вбрав її в чудову поетичну форму, велике мистецтво якої виявляється також у ритмічній будові твору, високопоетичному стилі, заправленому, де треба, в'їдливою іронією та сарказмом" (Ст. Смаль-Стоцький, Повне видання творів Т. Шевченка, Шикаго, 1961, том II, ст. 269, вид. М. Денисюка).

Коли б Шевченко жив тепер, то він міг би побачити не одну сцену з катованими засланцями на Сибіру і мусів би потішати Україну — вдову небогу словами „Сну" з 1844-го року:

Годуй діток; жива правда у Господа Бога!

Сиракюзи — Шевченкові

Українська громада міста Сиракюз ще в березні 1961 р. вшанувала Великого Кобзаря в соту річницю смерти, а 22 березня 1964 р. великим Ювілейним Концертом в Юніверзиті Ріджент Театрі, при великій кількості присутніх відзначено 150-річчя Його народження.

Ювілейний Шевченківський Комітет, що складається з півтори десятка громадян міста, заплянував цьогорічну працю на багатьох відтинках. Постановлено успішно закінчити збірку на пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні, рішено зорганізувати концерт „Момодь Шевченкові" силами учнів Школи Українознавства, вшанувати двотижневі Шевченківські виставки в Укр. Народному Домі та у Ле Мойн коледжі (така виставка була в 1961 р. в Сиракюзькому університеті). Заплановано також серію Літературних Вечорів, присвячених Шевченкові, посилення продажу творів Шевченка серед громадянства, зорганізування чисельної поїздки до Вашингтону на посвячення пам'ятника Шевченкові та відбуття великого Ювілейного Шевченківського Концерту.

На всіх відтинках праця успішно поступає вперед. 15 березня ц. р. учні Школи Українознавства під кер. п-і мгр Марії Логази та учительського складу належно віддали поклін Кобзареві концертом „Молодь Шевченкові". Мистецьке керівництво і оформлення лежало в руках п-і д-р Е. Єржківської та полк. Миколи Міхновського. 22 березня великим Ювілейним Шевченківським Концертом українська громада Сиракюз віддала пошану своєму безсмертному Пророкові та Співцеві Поневоленої України — Тарасові Шевченкові.

Свято почалося національним гимном „Ще не вмерла Україна", що його відспівала ціла заля. Сцену прикрашав портрет молодого Шевченка на тлі Прометея, прикованого до скелі, та орла, що „...довбе ребра й серце розбиває". І тут на окреме признання за побудову сцени, портрету, світел та декорацій заслуговують пп. М. Бачинський, інж. В. Бутенко, І. Гапій, Ю. Кравс, В. Логуш та інж. Б. Федорович. На самому початку Концерту учні Школи Українознавства стояли на сторожі перед портретом Шевченка.

Концерт відкрив мгр Ілля Городецький, голова Ювілейного Шевченківського Комітету, українською та англійською мовами. В мистецькій частині виступав чоловічий хор „Сурма" зі Сиракюз під батутою п. З. М'ягкого і, при фортепіяновому акомпаніяменті панни О. Городецької, який вміло виконав „Думи мої", „Садок вишневий", „Косар" та „Огні горять". Сольові партії виконували В. і М. Годжаки та Р. Шаран. Теж мішаний хор Української Православної Церкви під кер. о. Л. Склонного відспівав пісні „Світе тихий" та „І світає і смеркає"; солістка п-і Н. Остапенко.

Артистка І. Лаврівська з Боффало дуже добре віддеклямувала „Осії Глава XIV" й разом з панями Л. Лисяк і Н. Стецьків, теж з Боффало, та з участю хору „Сурма" — показали високий мистецький рівень, виконуючи монтаж із слів Шевченка „І досі сниться". Солістка, сопрано п-і Ева Столярчук - Бімс з Торонта, під фортепіяновий супровід п-і А. Ярошевич з великим чуттям відспівала „Не тополю високою", „Плавай, плавай лебедоньку", „Спи дитинко моя", „Ой поля ви поля", та „Думу про Нечая". Відомий драматичний артист п. Євген Курило з Бінгемтону справді по-мистецьки віддеклямував Шевченкову незабутню поему „Кавказ".

Дуже добру промову про державницький світогляд Тараса Шевченка — по-українськи сказав мгр. С. Чорній. „Заповітом", що його проспівала ціла авдиторія, закінчено це величне Свято, що залишило дуже миле враження у всіх присутніх.

В обидвох концертах взяли участь 900 осіб, включно з дітьми, що принесло біля $300 чистого прибутку, які призначено на побудову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні.

А. Б.

Честерська Українська Громада в поклоні Великому Кобзареві

Сповняючи заповіти Великого Пророка, українська — громада вшанувала Його стоп'ядесятьліття з дня народження великою Академією 22-го березня.

Літописець, що буде аналізувати відносини на терені нашого міста і порівнювати те, що сталося тут на протязі лише одного року існування Відділу Українського Конгресового Комітету, мусить об'єктивно ствердити, що наші громади зрозуміли глибокі слова Генія нашого народу — Тараса Шевченка.

Остання Академія в честь безсмертного Пророка мала справжнє всеукраїнське обличчя і цим наша велика громада здала іспит зрілости розуміння ідей, за які боровся і віддав усе своє життя Шевченко.

Тарас передбачав, що лише тоді прийде вимріяна воля для його народа, коли він злучений любов'ю в один нерозривний моноліт — повстане за свої права і „вражою, злою кров'ю" окропить свою Волю.

Відділ УККА в Честері поробив усі можливі старання, щоб цьогорічне святкування пройшло на високому рівні.

Для цієї цілі створено в Честері український національний хор під керівництвом інж. С. Шевченка, який за короткий час свойого існування добився дуже гарних успіхів і під час Академії чаром голосів своїх співаків і силою співу насолоджував присутніх.

Академію відкрито відспіванням амер. національного гимну, який виконала Розмері Гавриляк, учениця місцевого кат. гайскулу.

Програму Академії виповнили: хорові продукції, а саме: „Заповіт" — Стеценка; „Світе тихий" Роздольського; „Думи мої" Гнатишина; і „Реве та стогне" Косенка, — у виконанні мішаного хору під дирекцією інж. С. Шевченка при фортепіяновому супроводі панни Д. Яцик, студентки гайскулу.

Всі ті точки пройшли на високому мистецькому рівні і виконавці були нагороджені рясними оплесками.

Скрипкове тріо, „Андантіно; муз. Фоменка виконали три студентки кляси пані А. Огроднік - Жилавої, Петро Рилько, Іван Назаревич і Андрей Сагатий. — Фортепіновий супровід обняла пані Я. Кобринова, управителька місцевого Відділу Укр. Муз. Інституту. Виконавці дістали признання. — Сьольоспіви, а саме „Учітеся брати мої" Фоменка, виконала при супроводі фортепіяна пані Люба Гавриляк, а „Чого мені тяжко" Лисенка — учениця УМІ Евгенія Туранська. Виконавці продемонстрували ніжність, чар і силу своїх голосів.

Деклямації, а саме „Послання", у виконанні пані Володимири Михайлів, „Мені однаково", в українській мові, виконала учениця парафіяльної школи Д. Малецька; а цей самий вірш по англійськи віддеклямувала панна Слава Єдинак, студентка коледжу: „Лічу в неволі" у виконанні Люби Лесик, учениці гайскулу; і „Великий Льох" у виконанні Олі Туранської.

Присутніх на залі гостей з запертим духом вслухувались в чарівні, повні сили й динаміки слова Безсмертного Кобзаря.

Два реферати, а саме проф. Ст. Микити українською, і Івана Михальцевича, англійською мовою, доповнили програму.

Відспіванням укр. національного гимну закінчено Академію. Дохід з добровільних пожертв призначено на потреби УККА. Академія відбулася в Укр. Народнім Домі при 4-ій і Ворд вулицях. В. С.

ҐАСТОН ДЕФЕР У ЗДА

(Закінчення із стор. 2-ої)

вказує на те, що між ним і президентом де Ґолем немає суттєвих та поважних різниць у справах закордонної політики. Навіть розбіжність їхніх поглядів на атомову зброю є тільки умовною. Вона втрачає на своїй силі в міру того, як поступає вперед господарське та політичне об'єднання Европи.

Виступ Дефера кидає багато світла передусім на дійсне обличчя Франції та нової Европи. Образ, який він залишає в читача, цілком інший від того, який хочуть накинути американській нації її велика преса та деякі політичні кола. В них все зводиться до особи де Ґоля, його старечої впертости, його манії величности та його задивлення в минулу славу і могутність Франції, поминаючи без найменшого розуміння та відчування політичні, суспільні та господарські процеси, що їх переживають европейські народи, та ідеї, які тримають ці процеси в постійному русі.

Чи арґументи французького гостя матимуть якийсь успіх на американському ґрунті — трудно сказати. З одного боку він жадає дуже багато. Точно сказавши, домагається цілковитої зміни американської закордонної політики, яка задивлена в СССР, у так звану коекзистенцію, яка виявилась рівнозначною з постійними, односторонніми поступками для Москви, з відступом на дуже важливих відтинках холодної війни, з рятуванням комуністичного бльоку з тяжкої господарської депресії без будь-яких політичних концесій. Ця політика полишає без належної уваги Европу, її сучасну, а ще більше її велику ролю в майбутньому, як господарського, політичного як теж військового чинника. Створилася дуже дивна і незрозуміла ситуація, яку напівжартома напівповажно схарактеризував один англійський політик, кажучи: „Американська закордонна політика ворожа до своїх союзників, невтральна до ворогів і приязна до невтральних держав". Очевидно, такий курйоз не може існувати довший час.

З другого боку в ЗДА є дуже поважні сили, які мають багато більше зрозуміння та симпатії до Франції і европейських народів і їхніх прагнень ніж урядові кола. Вони не погоджуються із закордонною політикою ЗДА. Їхня критика епізменту, підтримувана наглядними доказами із щоденного міжнародного життя, робить своє. В році, в якому має запасти вирішення, хто буде господарем у Білому Домі та Конґресі, не можна легковажити та безкарно поминати голосів опозиції. Така помилка може привести до дуже прикрих наслідків.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

З НАШИХ БУДНІВ

ЮВІЛЕЙ, ЯКОГО НЕ ТРЕБА

Не маю звичаю присвячувати забагато місця у фейлетонах своїм приватним, так сказати, інтересам, та цим разом прийдеться відступити від норми. А спонукав мене до цього голос народу або так звана публічна опінія.

Це сталося так: на одній п'ятницевій вечірці в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку обступила мене група поважних, заслужених громадян, членів Клюбу, а „спікер" тієї групи сказав таке:

— Пане Іване, перед нами вирингула справа великої ваги! Ми ствердили факт, що в цьому році минає десять років з того часу, коли ви почали ходити за свідка чи за кума на Колумбус Евню христити нових американських ситизенів. У своїй жертвенній і дуже часто безкорисній кумівській діяльності ви добилися за той час серйозних успіхів придбавши нашій прибраній батьківщині значну кількість виборців і платників федерального податку. От і серед нас, ваших друзів та хрищеників, виникла думка пошанувати вас за видатні заслуги на цьому фронті, значиться — влаштувати в цьому році з'їзд чи конвенцію всіх тих патріотів, яким ви допомогли дістати громадянські папери. Звичайно, такий з'їзд закінчився б ювілейним бенкетом у великій залі Українського Народного Дому, хоч ми не певні того, чи там помістяться всі ваші хрищеники, бо, як зачуваємо, ви маєте їх не лише в Ню Йорку, Брукліні і Джерзі Сиґі, але й у сусідніх стейтах. Скажіть, що ви думаєте в цій справі і як вам сподобалась така ідея?..

Ще не вспів я усвідомити небезпеки, що зависла над моєю головою, ще й не розкрив рота, щоб сказати бе або ме, як тут з усіх боків та з усіх рукавів посипався дощ пропозицій! Присутні на вечірці і завжди приязно до мене наставлені Вш. Пані з 64-го Відділу СУА маніфестаційно заявили, що вони нароблять сендвичів і наварять борщу, та вареників. Артистка Театру Слова, п-ні Ліда Крушельницька, з якою ми разом кумували й не одного ситизена охристили, погодилась відчитати на мою честь половину поеми „Наймичка", а друг Микола Понеділок виявив охоту перейти з капелюхом по залі і зібрати колекту...

Я стояв остовпілий, занімілий, а тут падали дальші, головокружні проєкти... Дорогий Борис Павлович Ржепецький приобіцяв зробити мені безплатно ювілейну фотознімку (в кольорах!), а хтось піддав думку, чи не варто запросити на таку параду якогось конґресмена чи поштмайстра, бо, як би не було, такі свідки, як я, роблять велике діло для скріплення могутности З'єдинених Держав, за що мені належиться від уряду якась грамота або „цитація"...

Далі я вже не міг слухати всіх цих славословій і, щоб не впасти в обморок, мусів збігати на низ, до пані Мушки Підгорецької та випити змiцнену чорну каву, щоб прийти до себе. Коли ж прийшов до себе, вернувся назад до Клюбу і сказав таке делеґації, що на мене чекала:

— Панове, я зворушений і до глибини потрясений виявами уваги до моєї особи як хресного батька нових американських громадян, але за ювілей щиро дякую, зрештою в календарчику імпрез на цей рік немає вже куди голки встромити, не то ще одного ювілею! Залишаючи відкритим питання колекти, я зрікаюся бенкету й святочного концерту, натомість прошу моїх шановних прихильників масовою участю підтримати такі культурні імпрези, як „Багряні рожі" в постанові „Театру в П'ятницю", що виступить в цю суботу в Ню Йорку, старанням ЛМКлюбу, або концерт нашого співака, Юрія Богачевського, який, після довшої мандрівки по Европі, виступить уперше перед нюйоркською публікою 25-го квітня ц. р., в залі того самого Джуньйор Гайскулу, в якому побачите сьогодні „Багряні рожі".

Ікер

Короткі вісті

● **Нікіта Хрущов** скартав у Будапешті, під час відвідин у фабриці оптичних приладів, першого секретаря компартії УССР, Петра Шелеста, за те, що з України — як йому поскаржились мадяри — не доставлено вчас замовлених моторів. Петро Шелест почервонів і переступав з ноги на ногу і спричинив заввагу Хрущова, що „товариш Шелест виглядає так, наче б проковтнув їжака".

● **Індійські власті в Кашмірі** звільнили після 10-ох років в'язнення колишнього прем'єра Шейка Мохаммеда Абдуллаха, який був прихильником самовизначення Кашміру у плебісциті та евентуального перетворення його в окрему державу. Мохаммед Абдуллах має тепер 58 років. Після звільнення численні звеличники вітали його, як національного героя - тріюмфатора.

ПОДЯКА

Волею Всевишнього, дня 2-го березня 1964 року, відійшла від нас у Вічність, на 81-му році життя наша Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п. АННА КОЛОДІЙ

В часі безмежного горя та довготривалої недуги, як і в часі Панахид і похорону, Приятелі і Знайомі виявили нам глибоке співчуття, допомагали нам морально та матеріяльно, за що цією дорогою складаємо сердечну подяку.

Передусім дякуємо Всеч. о. З. Бачинському за похоронні відправи. Наша щира подяка за безкорисну опіку над хворою Д-рові О. Барановi і Д-рові Г. Явному, пані Головчак, п. Д. Яременко, 71-му Відділові Союзу Українок в Джерзі Сиіті та паням Е. Харченко, М. Турко і О. Квасниці, сусідам п. Сисунам, Мухинам і Бавиловським, які кожночасно спішили з допомогою. Рівнож складаємо сердечну подяку Працівникам Гол. Канцелярії УНСоюзу та „Свободи" за квіти і пожертви на добродійні цілі.

Дуже дякуємо Пластовій Станиці в Джерзі Сиіті, Управі Пласт-Приюту, Пластовому Куріневі „Перші Стежі", Сеньйорам і Старшим Пластунам Пластової Станиці в Джерзі Сиіті і п. І. Благітці за пожертви на добродійні цілі.

Родині, Приятелям і Знайомим складаємо щиру подяку за пожертви на Заупокійні Служби Божі, як також всім Перемишлякам і Приятелям за зложення щедрих датків на побудову нагробного каменя, за численну участь в Поминальних Богослуженнях, за усні і письмові вислови співчуття та за відпровадження Покійної в останню дорогу.

Дякуємо панові І. Ковальчикові за солідне переведення похорону.

Нехай Всевишній нагородить Вас Всіх сторицею.

ДОНЬКА
СИНИ і ВНУКИ

Пластовий добрий вчинок

Набуття пластового дому в Ню Йорку було подумане й здійснюється, як діло всієї місцевої громади. В попередній, першій листі пожертв, були подані прізвища 38 жертводавців, громадян і громадських установ, приятелів Пласту, які на першу вістку про закуплення дому для сімох соток пластової молоді нюйоркської станиці, склали спонтанно суму — $4 620. Не менше спонтанно на придбання пластового дому зареагували пластові сеньйори. Хоч на них в найбільшій мірі спочиває відповідальність за живу працю в пластових куренях та гуртках, хоч вони з подивугідною витривалістю і з самозапереченням довгі десятиріччя, в краю і за кордонами, віддають ввесь свій вільний час на виховання молодого українського покоління, вони все були найбільш щедрими жертводавцями на пластові і взагалі громадські цілі. Довідавшись, що власний пластовий дім в Ню Йорку стався дійсністю, вони поступили типово по пластовому: зібралися й схвалили, що кожний пластовий сеньйор зложить по змозі якнайскоріше свій уділ на цей дім. І знову ж по пластовому справедливо розділили цей тягар. В залежності від господарської спроможности зобов'язалися сеньйори скласти від 100 до 250 долярів. Пластові рішення реалізуються швидко. В першому тижні після сеньйорських зборів складено на пластовий дім поважну суму $3 600. Це тільки початок. Тільки два курені — „Лісові Чорти" і „Загін Червона Калина", зголосили свої перші збірні успіхи в збірці. Немає сумніву, що в найближчих днях всі місцеві курені закінчать збірку й що поміж жертводавцями не бракуватиме ні одного сеньйора. Бо солідарність — це основа пластової дружби та джерело не-перевершених пластових успіхів.

ДРУГИЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

Загін Червона Калина	
Осип Диба	$250
Ярослав Падох	250
Володимир Воловодюк	100
Юліян Гной	100
Ігор Декайло	100
Богдан Кекіш	100
Петро Крамаренко	100
Богдан Кузищин	100
Богдан Михайлів	100
Богдан Саврас	100
Омелян Стешин	100
Богдан Титла	100
Лев Штинда	100
13 жертводавців	1,600
Лісові Чорти	
Богдан Макарушка	250
Володимир Хамула	150
Володимир Корнига	100
Євген Людкевич	100
Атанас Мілянич	100
Михайло Пежанський	100
Петро П'ясецький	100
Роман Рогожа	100
Степан Салик	100
Володимир Савчак	100
Олексій Сокіл	100
Осип Стецура	100
12 жертводавців	1,400
Інші пластуни-сеньйори	
Микола Василик	100
Вячеслав Вишневський	100
Мирон Левицький (І Кур.)	100
Тарас Трищ (ЧОК)	100
Михайло Юзенів (ЧОК)	100
Володимир Шехович (ДК)	100
Разом 31 жертводавець	3,600
З 1-го списка 38 жертвд.	4,600
Разом досі 67 жертвд.	$8,220

Концерт музики й танку у Філядельфії

(Б. К.) 19-го квітня 1964 р. українці Філядельфії і околиці будуть мати нагоду перший раз побачити на сцені Українсько-Американську Струнну Оркестру, яка вже 15 років виступає кожного Нового Року в філядельфійській „Мамерс Парейд". В програмі бере участь відома і всіми люблена українська молодеча танцювальна група СУМА під проводом п. М. Сольтиса, котра виконує українські танки з кожної частини України.

Українсько-Американська Струнна Оркестра під проводом п. С. Зітнера виконає музику українську й американську. Ця оркестра виступала в телевізії в цілій Америці і Канаді та здобула високі місця і була прийнята з ентузіязмом американською публікою.

Програма почнеться в 7-ій год. вечора у Бенджамин Френклін Гай Скул при Бровд і Спрінґ Гарден вулиці. Дохід є призначений на покриття коштів, зв'язаних із новорічним виступом Оркестри.

В цім вечері бере участь понад сто осіб, які музикою й танцями напевно задоволять глядачів.

Румунські комуністи хочуть пробувати знову замирити Москву з Пейпінґом

Будапешт. — Мадярські комуністичні вожаки буцім-то передали Хрущову суґестію від румунських комуністів, що ці останні готові вдруге полетіти до Пейпінґу, щоб таки ще раз пробувати сяк-так поліпшити відносини між Москвою і Пейпінґом. Вони буцім-то признають, що повна злагода в нинішньому стані спору не можлива, але хочуть запропонувати — обостороннє припинення взаємних публічних атак, щоб „прохолодились уми", після чого мали б прийти дальші контакти. Відповідь Хрущова не відома. Подорож румунських комуністів до Пейпінґу в лютому ц. р. скінчилась повною невдачею, бо китайські комуністи погодилися припинити свої атаки тільки тоді, коли Нікіта Хрущов виявить публічно „самокритицизм", — себто — буде „каятись". Хрущов буцім-то рішений скликати міжнародне комуністичне збіговище на осінь цього року. Мадярські, болгарські, східньо-німецькі і чеські комуністи підтримали його в цьому. Польські, румунські й італійські комуністи бояться, що на такому збіговищі прийде до формального розколу в комуністичному світі. Французькі комуністи підтримують Хрущова, але також не кваплються до „остаточної розгри" з китайськими комуністами.

Конґресмен Пессмен передбачає зменшення закордонної допомоги на більйон долярів

Вашингтон. — Голова Палатної Підкомісії в справах допомоги закордонним державам конґресмен-демократ із Луїзіяни Отто Е. Пессмен заявив в телевізійному інтерв'ю з конґресменом-республіканцем Гаралдом С. Остертаґом, що Конґрес зменшить суму призначену президентом на допомогу закордонові на — $800 000 000 до $1 000 000 000. Цього року Президент запропонував найменшу суму на цю ціль, бо тільки $3 400 000-000. Конґресмен Пессмен сказав, що Президент повинен бути щасливим, коли дістане на допомогу чужим країнам суму $2.500 000 000. Пессмен взяв до уваги оборону допомоги закордонові, яку вів в підкомісії секретар оборони Роберт МекНамара. Він сказав, що можна ще зрозуміти, коли секретар оборони говорить про потребу військової допомоги деяким закордонним державам, але коли уряд домагається допомоги для 68-ох чужих країн, то це все виглядає нереально і Конґрес не може захоплюватися такою урядовою програмою в цій справі

● **Московський „квас"** може заступити у світі кока-колу — твердять „Ізвестія". Совєтські фахівці буцім-то від дев'яти років намагаються настільки поліпшити „квас", щоб зробити його придатним для експортування в далекі країни і магазинування на довший час. „Ізвестія" інформують, що одна австрійська фірма хоче дістати дозвіл на спроваджування „квасу" та що й „деякі американські кола" зацікавились імпортом „квасу" до ЗДА.

● **Папа Павло VI** прийняв на збірній авдієнції 103-ох молодечих доставців 73-ох американських газет, які прибули до Риму завдяки фінансовій допомозі від тижневого ілюстрованого додатку „Парейд" до щоденника „Ню Йорк Лонґ Айленд Стар Джернел". Папа хвалив юнаків у віці від 13 до 18 років, які у своїй праці доставлювання щоденно газети вчаться таких прикмет, як обов'язковість, точність, солідність і чесність.

На пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні

Повідомляється, що датки на побудову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні вливають. Так за січень, лютий і березень 1964 року одержано: $ 9,681.49. Найбільше датків поступає, як доплата до $ 25, за що належиться Грамота Подяки, та датки нових жертводавців.

Датки від $ 100 і більше за останні три місяці зложили:

Текля Кузик (Маямі, Фла.) $ 1,000.

Головна Управа ООЧСУ (Ню Йорк, Н. Й.) $250, доповнення до $500.

Координаційний Комітет Молоді (Ню Йорк, Н. Й.) $200.

Школа Українознавства „Рідна Школа" (Дітройт, Міш.) $194.

Школа Українознавства при Парафії Катедри св. Николая (Шикаґо, Ілл.) $138.

Микола Яремко (Бруклин, Н. Й.) $100.

Марія Богда (Ню Маркет, Н. Дж.) $100.

Укр. Хор „Думка" (Дітройт, Міш.) $100.

Драматичний Кружок ім. Лесі Українки (Філядельфія, Па.) $100.

До Комітету пишуть, що треба відзначити і двох братів: Йосипа (66 р.) і Миколу Лижогрудів, які, не маючи нічого, крім пенсії, прислали і свій даток $50 на будову пам'ятника Великому Кобзареві.

Краєвий Комітет Пам'ятника Шевченкові продовжує виготовлювати належні Грамоти Подяки. При рекламаціях щодо Грамот, то обов'язково слід подавати адреси і назву місцевости, в якій був переданий відповідний даток, часто поділений на рати в різних місцевостях.

Шостий Список Жертводавців, що внесли датки до 31 березня ц. р. підготовлюється до друку й буде розісланий з українськими часописами („Свобода", „Америка", „Народна Воля" і „Укр. Нар. Слово").

Комітет Пам'ятника Шевченка

● **Над південною Азією** є тепер дві американки, пані Джеррі Мок, 38-річна жінка з Огайо і пані Джоен Мірріям з Каліфорнії, які — одна незалежно від другої — летять власними літаками довкола світу. Джеррі Мок перелетіла саме з Ню Делі до Калькути і відтіль подалась до Банґкоку в Сіямі, а пані Джоен Мірріям є тепер у східній Африці, прилетівши з Судану. Кожна з них летить малим одномоторовим літаком, — кожна почувається добре, у доброму гуморі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 12-го КВІТНЯ 1964 р.

ЛІТЕЛ ФОЛС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 330-ий Відд. в 2-ій год. по пол. в залі Укр. Дому. На зборах відбудеться вибір предсідника, на місце померлого Ів. Андрісшина. — Я. Мартинюк, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Побір місячних вкладок Б-ва св. Ів. Хрестителя 76 Відд. в год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Сенфорд Еве. й Айві вул. Тогож дня відбудуться місячні збори на які проситься прибути членство. — Т. Демидчук, предс., В. Салабун, секр.